

Luf. 73

Som jag minns skolan i Sæterup omkring "80-talet".
 I västra delen fanns en smärkel. Där gick alla
 klasserna för samma lärarinna samtidigt.
 En stor låg sketsal med fönster åt B-hälv.
 I ömse i sketsalen inmanför dörren fanns en lång
 o hög hylla. Nederst en hylla för sapper o
 frästar, litet högre upp en hylla för maten
 o så en spika eller brack överst, all hänga
 yttreplagg, för dem som så hade. Le som
 bodde nära hade bällen dylika. Mitt i salen
 stod en stor järnugn. Den höll mycket varm,
 sa städerskan, vintertid. I steden var lärarinnans
 "helia" plats. Hon hade tavla o kriter, korthängar,
 bibelska planscher o a b c böcker var nog hela
 undervisningens hjälpmedel + en röden Sverige karta.
 Oloven kom till skolan med griffel - tavla + kartess.
 Många barn hade långt till skolan, ^{De hade} med mattäck
 för hela dagen. Den bestod av grovt hembakat bröd
 flött o fläsk + kokta potatis som telyades o fäster på ugnen.

Kärra är senare skulle 10-åringarna gå fram
till byskolan eller Östra skolan. Den skivna kal-
las den fjärde Västra skolan. Östra sk. var efter
den tiden en pampig skola. Byggt i 3 gar-
lar med steynmande mittparti för lärarebosti-
der. På varje gavel fanns en stor skulptur.
En för folkskollärares en för medanskolan, som
3-4 kl kallades o en för småskolans 1-2 klasser.
Den sistnämnda minns jag bäst, när jag vid 20
års ålder antogs som småskol. lärstuder o
innehad densamma i nära 40 år. År 1935
"Lille salen" som den kallades, sträckte sig tvärs över
byggnaden o hade ingång mitt på gaveln åt norr.
rakt emot Saldors kyrka. En förskaga utanför
2 x 2 m. De 2 väggarna upptryg hällor för mat
o kläder o så en smal gång för de ibland 40
tal barn, som där skulle frängas ut o in
Avsn. på knappa eller inga under. medel. Ja en
del trästavar för pipor o bokstaver o kulram.

Bostaden befanns ovanpå Skekbalen. Uppgång
dit från allmänhetens ingång för Boöpenstugan
som var inredd ovanpå "mellan skolans" sal
2 små rum, 1 på fjörden till varje, åt norr o mellan
fjördena en dörr med 2 trappsteg upp o ner skild
de båda rummen. Inget kök eller minsta bekväm-
lighet fanns. Efter några år inreddes en strubb
på vinden, med glugg i taket till s. a kök.
Efter flera inspektioner beslöts, att förlänga fly-
geln för småskolan, så att den gamla salen delades
Hälften till samlingsrum åt småskolans barn
o andra hälften ett extra rum åt lärarbostaden.
Sen till byggdes helt nytt skebsal. Då måste ju
bostaden också ändras. Det blev ett mycket stort
o lågt rum åt norr. De båda förra rummen blev
korar, utan fönster. Det ena kök med en glugg
i taket.egen trappuppgång från samlingsr. blev ju
en stor förbättring. Till frik bärs upp o ned för trappen

På skolgården fanns en brunn med jernpump för vattenbehovet till omkring 100 velet barn + lärarepersonalen. Vatten till gången mycket dålig. Brunnen brödde regelbundet var sommar o höst. Då fick vattnet bäras från den närliggande Sacktorps Gräddvagnsgård eller från vägen av de 2 handelsboder som låg strax in till skolan. Beroende ock kostnad, hindrad länge förbättringar härunderlag.

Läraren vid skolan var en andligen mycket kraftig o intresserad person. Skolan o undervisningen var hans stora intresse. Här kan man gärna säga att han var en föregångsman o har nog sett flera spår i Sacktorps "Förstärkt".

"Sacktorps skola skall bli en minster-skola" lod hans ord, då undertecknad tillträdde befattningen som "S. småskolel." en mycket underordnad staden enär skolan skilnades gjordes på den tiden mellan folkskoll o en småskolel. (på den tiden)

Folkst. L. A. Holmgren verkade också bland ungdomen. Hade afton skola o släjdskola o en ungdomskrets! ordnade trevliga träjeskvävar; allt drigerades i bästa anda av L. A. Holmgren. Han var nog mycket meklysten o en stor despot, så alla fann sig inte alltid väl till rätta, o många drog sig under sin smärning. En annan "stor man" i både kroppslig o kanstee också andlig mening var en storbonde i Svärlov, som hörde till Sallarp. Både dessa "manner" arbetade tillsammans, som skolead o flera andra befattningar inom socknen. Denne K. P. Ohson ivrade mycket för egna hem. Och på hans initiativ byggdes en hel gata med egna hem i Svärlov. Namnet i folkemun nämndes den Petersgatan. Till mycket gästfrihet hem hade han. Det gästades av ortens bemärta personer avil inkomporatsocknes. Präster o grevar o rättframs allmog - alla var välkomna.

Och så var N. P. Ohlson mycket musikalisk o
 sjöng gärna. Toq verkta det mer än komiskt
 att se denna "jätte" stå vid pianot o sjunga:
 "Här är jag jag varit ett jag var" ackompanjerad
 av sin dotter. Men han hade andra o mät
 sjäva. Han var avlägsen släkting till en rikts-
 dagsman i Vadersjö (Karlsson eller Persson minsej?)
 som väckt motion om engelska skatt, om vilken
 debiterade på ett vis. Men andra släktingar fanns
 där o besökte hemmet. En systerson till honom var
 Ivar Hærris, mycket framträdande i riket. Han
 var då en 4-5 år o nog uttryckte han sig
 oräddigt för sin ålder. Han talade om "store o
 små dimensioner" o att han skulle bli professor m.
 m. Annu har han ej nått dit, men ho vet?
 O nog för den "store mannen" N. P. Ohlson drömde
 om o bli riksdagsman o kämpade för det
 Men det var nämligen som tog emot. Männe för
 stor förtäring! vad vet jag.

Några slutord om Västra Skolans öde.
 Den flyttade på smärningen halv vägs fram
 mot kyrkan, men en god bit från stora landsvägen
 opp till Backtorps Skola. Där låg den väl isolerad
 med en liten landgård, som närmaste granne.
 En smärkel fick platsen där samtidigt som
 jag fick platsen i byskolan. Så gick det några
 år. Den var trevligt inredd, både bostad o sal
 rätt så trevliga; men så var det ursambreten.
 Som ett hemskt minne har jag från den tiden. Efter
 många om o men, blev det beslutat att i min försä-
 lösa bostad skulle byggas en kupa med ett par fönster
 i ena möberrummet. Det drevs igenom med makt av
 inspektors Forch. Nåväl. Just den morgon jag skulle
 stiga opp o se utskiden genom fönstret väcktes
 jag av ropet: "Västra skolan har brunnit ned i natt
 o o städerstan har brunnit inne." Hon hade ett rum på vinden,
 lärarinnan flyttade den fram o läste i sockenslugan på vinden

Och så delade vi bostad ett års tid tills
ny skola invättats. Den flyttades nu åter
ut till den första skolan plats. Men
för den förra tycktes eller köptes ett bostads-
hus i inredda med tillbyggnadsplats + lärumme
bostad i de gamla bostadsrummen. Nu är den
här lute i Häljarn igen o moderniserad
från förr till li. Liksom förra byskolan
nu helt ombyggd till endast bostäder åt
lärarepersonalen, med alla tänkbara moder-
na bekvämligheter. Den gamla småska-
lan har blivit modernt skolkök för både poj-
kar o flickor. Själva folkskolan ligger ju
alldeles för sig själv, nybyggd o fin med
allt, allt i undervisningsväg, all tillgäng-
lig material! Det är ett stort beslag befallt
mellan 1900 - 1950. Om det betyder lite större
8 framgång för undervisningen nu låter jag oss se.